НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності

ЗАТВЕРДЖЕНО
Економічний факультет
«13» червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «БІЗНЕС ПЛАНУВАННЯ»

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність 051 «Економіка»
Освітня програма «Міжнародна економіка»
Економічний факультет
Розробники: Наталія КОВАЛЕНКО, к.е.н., доцент, доцент кафедри адміністративного менеджменту та ЗЕД

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни „Бізнес-планування”

Дисципліна «Бізнес-планування» спрямована на формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок щодо розробки бізнес-планів для створення та розвитку підприємницької діяльності. У межах курсу вивчаються основи стратегічного і тактичного планування, структура та зміст бізнес-плану, методики аналізу ринку, розробки маркетингової, виробничої, організаційної та фінансової стратегій. Особлива увага приділяється аналізу ризиків, оцінці ефективності інвестиційних проектів, фінансовому прогнозуванню та використанню сучасного програмного забезпечення для моделювання бізнес-процесів.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	*бакалавр*	
Спеціальність	*051 «Економіка»*	
Освітня програма	*Міжнародна економіка*	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов’язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	З переліку тем	
Форма контролю	*екзамен*	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма	Заочна форма
Курс (рік підготовки)	*3*	
Семестр	*6*	
Лекційні заняття	*30 год.*	
Практичні, семінарські заняття	*30 год.*	
Лабораторні заняття	*год.*	
Самостійна робота	*90 год.*	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	*4 год.*	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета запропонованого курсу, полягає у отриманні студентами знань про об’єктивні закономірності, умови, процеси і специфічні особливості економічної діяльності та розвитку сільського господарства, а також набуття

навиків їх практичного застосування для визначення оптимальної організації підприємства.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Здатність приймати обгрунтовані рішення.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

спеціальні (фахові) компетентності:

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

ПРН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних

завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
ПРН13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.
ПРН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.
ПРН21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
ПРН25. Вміти аналізувати принципи, закономірності розвитку та міжнародний досвід функціонування світового аграрного ринку.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

Назви змістових модулів і тем	**Кількість годин**												
	денна форма							**заочна форма**					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Модуль 1. ***Планування підприємства. Характеристика підприємства.***													
Тема 1. Загальна характеристика бізнес-плану та процеси його підготовки	1-2	23	4	4	-	-	15						
Тема 2. Структура та етапи розробки бізнес-плану	3-5	31	8	8	-	-	15						
Разом за модулем 1		54	12	12			30						
Модуль 2. ***Аналіз виробництва та господарської діяльності підприємства. Найважливіші методи планування.***													
Тема 3. Дослідження та аналіз ринку та прогноз збуту	6-7	9	4	4	-	-	5						
Тема 4. Розробка плану маркетингу	8-11	17	6	6	-	-	5						
Тема 5. Розробка виробничого, організаційного та інвестиційного плану	12-13	14	2	2	-	-	10						
Тема 7. Ознайомлення з роботою програми виробничого планування MAX	15	18	4	4	-	-	10						
Разом за модулем 2		66	18	18			30						

Курсова робота з бізнес-планування		30					30						
Усього годин		150	30	30			90						

3. **Теми лекцій**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальна характеристика бізнес-плану та процеси його підготовки	1
2	Структура та етапи розробки бізнес-плану	2
3	Дослідження та аналіз ринку та прогноз збуту	2
4	Розробка плану маркетингу	1
5	Розробка виробничого, організаційного та інвестиційного плану	2
6	Розробка фінансового плану та оцінка ризиків. Експертиза.	2

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальна характеристика бізнес-плану та процеси його підготовки	2
2	Структура та етапи розробки бізнес-плану	2
3	Дослідження та аналіз ринку та прогноз збуту	2
4	Розробка плану маркетингу	2
5	Розробка виробничого, організаційного та інвестиційного плану	2
6	Розробка фінансового плану та оцінка ризиків. Експертиза.	2
7	Виконання окремих завдань з виробничого планування за допомогою програмного пакету MAX	4
8	Ознайомлення з роботою програми виробничого планування BEP	2
9	Калькуляція показників рентабельності, стабільності та ліквідності підприємства за допомогою програмного пакету BEP	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

1	Планування підприємства: проведення планування та загальні економічні принципи	15
2	Характеристика підприємства. Збір данних.	15
.3..	Аналіз виробництва та господарської діяльності підприємства	15
4	Огляд найважливіших методів планування (планування I і II, лінійне програмування)	15
5	Ознайомлення з роботою програми виробничого планування MAX	15
6	Ознайомлення з роботою програми виробничого планування BEP	15

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

– усне або письмове опитування;
– тестування;
– захист практичних робіт;
– захист індивідуальних робіт;
– захист курсової роботи.

7. Методи навчання.

– метод проблемного навчання;
– метод практико-орієнтованого навчання;
– кейс-метод;
– метод проєктного навчання;
– метод перевернутого класу, змішаного навчання;
– метод навчання через дослідження;
– метод навчальних дискусій та дебат;
– метод командної роботи, мозкового штурму
– метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	**Результати навчання**	**Оцінювання**
Модуль 1. **Планування підприємства. Характеристика підприємства.**		
Тема 1. **Загальна характеристика бізнес-плану та процеси його підготовки**		
Лекція 1		**-**
Практична робота 1.	*Виконання та здача індивідуальних завдань.*	**5**
Самостійна робота 1.	*Виконання та здача індивідуальних завдань.*	**5**
Тема 2. **Структура та етапи розробки бізнес-плану**		

Лекція 2		**-**
Практична робота 2.	*Виконання та здача індивідуальних завдань.*	**5**
Самостійна робота 2.	*Виконання та здача індивідуальних завдань.*	**5**
Модульна контрольна робота 1.	*Модульна робота*	**80**
Всього за модулем 1		**100**
Модуль 2. **Аналіз ринку, фінансове планування**		
Тема 3. **Дослідження та аналіз ринку та прогноз збуту**		
Лекція 3		**-**
Практична робота 3	*Виконання та здача індивідуальних завдань.*	**3**
Самостійна робота 3	*Виконання та здача індивідуальних завдань.*	**2**
Тема 4. **Розробка плану маркетингу**		
Лекція 4		**-**
Практична робота 5	*Виконання та здача індивідуальних завдань.*	**2**
Самостійна робота 5	*Виконання та здача індивідуальних завдань.*	**-**
Тема 5. **Розробка виробничого, організаційного та інвестиційного плану**		
Лекція 5		**-**
Практична робота 5	*Виконання та здача індивідуальних завдань.*	**3**
Самостійна робота 5	*Виконання та здача індивідуальних завдань.*	**-**
Тема 6. **Розробка фінансового плану та оцінка ризиків. Експертиза**		
Лекція 6		**-**
Практична робота 6	*Виконання та здача індивідуальних завдань.*	**3**
Самостійна робота 6	*Виконання та здача індивідуальних завдань.*	**2**
Тема 7. **Ознайомлення з роботою програми виробничого планування MAX**		
Лекція 7		**-**
Практична робота 7	*Виконання та здача індивідуальних завдань.*	**3**
Самостійна робота 7	*Виконання та здача індивідуальних завдань.*	**2**
Модульна контрольна робота 2.	*Модульна робота*	**80**
Всього за модулем 2		**100**
Навчальна робота		**(М1 + М2)/2*0,7 ≤ 70**
Екзамен/залік		**30**
Всього за курс		**(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100**

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)

90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - *https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3032*);
2. Конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
3. Коваленко Н.О. Методичні рекомендації щодо застосування програми «Прийняття управлінських рішень «MAX».: Навчальне видання. Електронний ресурс. 2024. 42 с.
4. Коваленко Н.О. Методичні рекомендації щодо застосування програми «Прийняття управлінських рішень «BEP».: Навчальне видання. Електронний ресурс. 2024. 27 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Фермер: базовий рівень. Том 1./ Бекман К., Бреккер Й. та ін. К.: Інтас, 2014. 625 с.
2. Фермер: професійний рівень. Том 2./ Бекман К., Бреккер Й. та ін. Суми: Університетська книга, 2014. 601 с.
3. Організація і управління виробництвом [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих аграрних навчальних закладів/ О. Ю. Єрмаков [та ін.] ; За ред. О. Ю. Єрмакова ; Національний університет біоресурсів і природокористування України. К. : НУБіП України, 2016. 350 с.
4. Ігор Должанський, Тетяна Загорна. Бізнес-план. Технологія розробки. Центр навчальної літератури. 2019. 384 с.
5. Михайло Галущак, Андрій Оксентюк, Ігор Гевко. Організація виробництва у прикладах та задачах. Кондор. 2018. 214 с.

6. Deutsch-English-Russisch-Ukrainisches Wörterbuch für Ökonomie/ Prof. Dr. H. Ströbel, Dr. L. Chomenko, C. Schuh, N. Zinych. Winnyzya: NOWA KNYHA, 2003. 327 S.
7. Офіційний вебпортал парламенту України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.rada.gov.ua
8. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.ukrstat.gov.ua
9. The Food and Agriculture Organization (FAO) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.fao.org
10. Національний банк України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.bank.gov.ua
11. Tryhuba, A., Hutsol, T., Tryhuba, I., Pokotylska, N., Kovalenko, N., Tabor, S., Kwasniewski, D. Risk assessment of investments in projects of production of raw materials for bioethanol. Processes, 2021; 9(1):12. DOI: https://doi.org/10.3390/pr9010012 (Scopus and WoS).
12. Kovalenko, N., Kovalenko, V., Hutsol, T., Ievstafiieva, Y., Polishchuk, A. Economic Efficiency and Internal Competitive Advantages of Grain Production in The Central Region of Ukraine. Agricultural Engineering, 2021, 51-62. DOI: https://doi.org/ 10.2478/agriceng-2021-0004 (Scopus).
13. Kovalenko, N., Hutsol, T., Labenko, O., Glowacki, S., Sorokin, D. Ecological and economical substantiation of production of hydrogen. Environment. technologies. resources. Proceedings of the International Scientific and Practical Conference, 1, 2021, 127-131. DOI: https://doi.org/10.17770/etr2021vol1.6540 (Scopus).
14. Lutsiak, V.; Hutsol, T.; Kovalenko, N.; Kwaśniewski, D.; Kowalczyk, Z.; Belei, S.; Marusei, T. Enterprise Activity Modeling in Walnut Sector in Ukraine. Sustainability 2021, 13, 13027. DOI: https://doi.org/10.3390/su132313027 (Scopus and WoS).
15. Tryhuba, A.; Mudryk, K.; Tryhuba, I.; Hutsol, T.; Glowacki, S.; Faichuk, O.; Kovalenko, N.; Shevtsova, A.; Ratajski, A.; Janaszek-Mankowska, M.; Tulej, W. Coordination of Configurations of Technologically Integrated "European Green Deal" Projects. Processes 2022, 10, 1768. DOI: https://doi.org/10.3390/pr10091768 (Scopus and WoS).
16. Datsko, O., Kovalenko, N., Hotvianska, A., Sologub, I., Bondarenko, O., Hulenko, O., Dubovyk, I., Sakhoshko, M., Davydenko, G., Radchenko, M., Pidluzhnyi, E. Regenerative farming as a tool to combat climate change. Modern Phytomorphology 19: 117-122, 2025. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.200121 (10.5281/zenodo.2025-19).
17. Faichuk, O.; Pashchenko, O.; Zharikova, O.; Kovalenko, N.; Faichuk, O. Economic efficiency of the GHG emissions from energy use in agriculture: comparative analysis of Ukraine and the EU member states. Environment. Technology. Resources. Rezekne, Latvia, Proceedings of the 15th International Scientific and Practical Conference. 2024, Volume I, 149-153. DOI: https://doi.org/10.17770/etr2024vol1.7986.

18. Самборська О.Ю., Коваленко Н. О., Мирошниченко О.В., Чупріна М. О. Безпекове управління логістичними внутрішньовиробничими процесами на інноваційно орієнтованих підприємствах в умовах діджиталізації. Ефективна економіка. 2023. №11. DOI: https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.11.78
19. Федірець О.В., Лемещенко Н.М., Коваленко Н.О. Маркетингові стратегії управління розвитком агропродовольчої сфери в умовах соціальної економіки. Актуальні проблеми економіки. № 3 (273), березень, 2024, с.118-127. DOI: https://doi.org/10.32752/1993-6788-2024-1-273-118-127.
20. Коваленко Н. О. Дунін М. Є. Сучасні тренди менеджменту в контексті впровадження внутрішнього маркетингу у діяльність підприємств. Modern Economics. 2024. № 46(2024). С. 53-60. DOI: https://doi.org/10.31521/modecon.V46(2024)-08.